

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 3. Prophetæ Ezechielis, in quo describitur
mandatum huic Prophetæ datum de comedendo libro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

pabuli, aut alterius commodi habere rationem, quasi foret symbolum illius hominis, qui partim Deo, partim mundo servit. Statua Nabuchodonosoris conficta fuerat ex auro, argento, ære & ferro, materiis planè aut prætiosissimis, aut fortissimis: sed quia luteis infederat pedibus, præstantissimam fortissimamque hanc molem lapillus unicus sic contrivit, ut nec testula remanserit, usui futura. Talem hæc statue tuam repræsentant illi, qui bona opera, ex objecto aurea & argentea, dandò eleemosinas, fundendò preces, jejuniis macerandò corpus, sæpè peragunt: Sed cum hæc moles luteis pedibus, puta vanæ gloriolæ & motivo sæculari insideat, vix erecta corruiat. Verissima igitur sunt verba S. Greg. M. in Moral. legenda, ubi ait: *Si semel cor intentione corrumpitur, sequentis actionis medietas & terminus ab hoste secure possidetur: quoniam totam arborem sibi ferre fructus conspicit, quam dente in radice vitiat.* Discute ergo opera tua Christiane Lector, & vide, quam radicem, quosque pedes illa deferant?

Mirandum est porro: quod animalia ab Ezechiele conspecta: etsi fuerint inter se humoris apprimè contrarii; aquilæ enim summam velocitatem natura indidit, bovi tarditatem, homini mansuetudinem, leoni ferocitatem: nihilominus amicò prorsus consortiò, & conjunctò per omnia labore currum traxerint, cui fuerant juncta. Causam hujus mirabilis harmoniæ S. Scriptura detegit v. 9, citati cap. asserens: *Unumquodque antefaciem suam ambulabat.* Per hoc innuens: ad fovendam in Communitatibus, quas necesse est, ex diversis hominum geniis constare, concordiam, & æquò pondere ferenda ibidem onera plurimùm conducere: quodlibet membrum suo tantùm intendere officio alterius negotiis sese nullatenus immiscens.

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 3. Propheta Ezechielis, in quo describitur mandatum huic Propheta datum de comedendo libro.

Considera: **Q**UOD Propheta librum sibi monstratum, non tantùm N. 401. legere, sed etiam comedere jubeatur: *Comede volumen istud imperat Deus citatò cap. Videtur latens sub hoc mandato Mysterium detegere S. Basilius, à venerab. nostro Beda in Scintil. tom. 7. relatus, ubi ait: Sicut ex carnalibus cibis alitur homo, ita ex divinis lectionibus*

interior homo nutritur, & pascitur. Propheta regius hunc cibum gustans exclamat: *quæ dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo.* Quemadmodum cibus corporeus non tantum stomachi famem sedat, sed & omnibus membris suum tribuit vigorem: sic lectio spiritualis non tantum ipsam nutrit animam, sed omnibus ejus potentiis ad exercenda virtutum opera robur subministrat. Quare Sanctissimus Legislator Patriarcha Benedictus in S. Regula non tantum statis extra prandium & cœnam horis libros pios volvere jussit, sed etiam illis durantibus prælegi aliquid, quod ædificet audientes, ut stomacho & membris per cibos corporales refectis, anima non remaneat jejuna, sed lectione spirituali refecta, potentiis ministret virtutem, sese in Deum elevandi. Nihil Eunuchum Reginae Candacis tantâ salutis obtinendæ siti affecit, ut sacra lectio instar cibi sapidissimi præmissa Actorum 8. Nullum ferculum S. Augustino ita placuit, ut ei displicerit omnis caro, nisi pauca Epistolæ S. Pauli verba Rom. 13. ei hanc Doctrinam salutarem inculcantia: *non in commestationibus &c.* Ipsis Ethnicis, nihil aliâ nisi carnalia appetentibus, res certa fuit: virtutes in homine librorum bonorum lectione acquiri, & nutriri; narrat enim Diogenes Laërt. in vita Zenon. lib. 7. quod Zenoni Oraculum suum consulenti: quomodo vitam suam institueret, Deorum & bonorum hominum Genio conformem? responso dederit: id fore obtenturum, si sæpè cum mortuis ageret, revolvendò assiduâ lectione libros, quorum authores vitâ excessissent. Antoninus Pius Imperator inanium Deorum Cultum suo in flore conservaturus, sub fatali pœna Sybillarum libros legi prohibuit; eò quod intellexerit, non paucos Gentilium per lectionem talium librorum, de Christo Domino multa tractantium, ad ejusdem salvificam fidem pervenisse. Si ergo ad illustrandos in vera Fide Barbaros & Idololatrias tantum valere libri illi, quantum valebunt libri spirituales & Ascetici ad imbuendos in virtute, aut in ea roborandos fideles: optime inquit S. August. epist. 143. ad Demetriadem: *uteris lectione divinâ, si eam tibi adhibeas speculi vice, ut ibi velut ad imaginem suam anima respiciat vel sedat, qua corrigat, vel pulchra plus ornet.* Occurrunt enim admiranda Sanctorum gesta Lectori, ut iis inspectis ad imitationem provocetur. Cumque non tantum eorum virtutes, sed & graves eorum lapsus enarrentur; hinc discit, quid cavendum sibi sit. Modò proponitur ei in exemplum Job, spumæ instar in medio tentationum excrefcens, modò David, qui eisdem

dem ingruentibus diffuxit : ut Ille lectorem tribulationibus obrutum animet, & vivam in spem erigat : hic verò in summa prosperitate humilia sapere, timere, nec unquam de se ipso præsumere, sed magnâ cautelâ in omnibus incedere doceat. Memorat S. August. lib. 8. confess. cap. 6. Politianum; nobilem stemmate virum ad se invisendum venisse, & narratis quibusdam Magni Antonii gestis retulisse, quòd Imperatore Treviris publicis spectaculis occupatò, ipse cum tribus amicis in hortos suburbanos concesserit, animi relaxandi causâ, illorum verò duos abinde digressos incidisse in quandam Eremicolæ casam, ubi unus legens nonnihil in scripta M. Antonii vita tam Sanctò cœperit amore inardescere, sibi que irasci, ut ad amicum conversus in talia eruperit verba : ecquid, amabo ! tot laboribus nostris, tot nostris periculis, castra Imperatoris sequendò lucrabimur tandem ? melioremne sortem nanciscamur, quàm ut inter familiares Imperatoris amicos computemur ? in quo tamen statu positi, quid aliud nisi mille mutationes rerum expectabimus, & mille infastæ sortis pericula ? amicus verò Dei si esse voluero, id hòc momentò assequar. Hæc dicens, novæ vitæ, quam conceperat, parturitione nonnihil turbatus, in librum denuò retulit oculos, ac brevî ex integro mutatus : ut legere cessavit, suspirans ait socio : *Ego jam quietus & tranquillâ sum mente, jam ab omni spe nostra & præensione animum abrui. Stat animo : Deo servire, & jam ab hac hora isthoc in loco manebo. Si sequi piget, & imitari, saltem obstaculo esse noli.* Tum alter exemplò socii verbisque & ipse mutatus, concludit : se paris vitæ instituti que futurum Collegam. Ambo igitur non divitias tantum, sed & ipsas quoque Sponsas, quas conduxerant, virilî constantiâ deserunt, ut à mundi consortio jam penitùs sejuncti proposita exsequantur. Gestis his velut magnete tracta utraque Sponsa, mundo nuntium mittit, perpetuam Virginitatem professæ. Suppeterent plura adhuc exempla, quæ stupendos lectionis sacre effectus comprobant, sed illis silentio involutis, id unicum coronidis locò dicam tibi Christiane Lector : quòd sicut terra susceptum semen non conservans, ut radices, in ea agat, nunquam speratos fructus protrudet ; sic sacra lectio nil proderit legenti, nisi id quod legitur, attentè & studiosè legatur, & per frequentem memoriam in corde radiceatur. Pharaonis pistor Genes. 40. tria canistra farinæ deferens in capite somniavit, ex supremo eorum à rapaci volucrum turba abripi escas. Erat hoc somnium malæ notæ prælagium, ut eventus do-

cuit,

cuit, ipſo in patibulum actô. S. Bernardus tom. 2. lib. 10. c. 1. Somnium illud expendens ait: ſi eximium verbi Dei triticum ſive farinam: aut divinas, quæ ex ea fiunt eſcas, ſuper caput & in capite ſolum geras, nec animi dentibus, id eſt cogitatione teras, & manduces, ſuſpendium time Tartareum &c. ſoli beati, qui cuſtodiant verbum Dei. *Quare lectum trajice in viscera*, admonet citatus Doctôr Serm. 5. de Adventu Dom. *Transeat in affectiones tuas & mores tuos*. Sicut enim turtures, ſi ova à ſe genita non foveant naturali calore, fructu carebunt: ita lectio ſpiritualis, ſi per calorem attentionis & memoriæ: non foveatur, ſuo deſtituetur effectu. *Quare Propheta Ezechiel librum non tantum obiter legere, ſed & comedere hîc juſſus legitur.*

Doctrina 3.

Deſumpta ex cap. 8. Propheta Ezechielis, in quo deſcribitur: Ezechielem ab inviſibili manu portatum eſſe, ut videret Jerofolymis Idolum divinam irritans Juſtitiam.

N. 402. *Conſidera: I*dolum illud, ad quod videndum Jerofolymam fuerat portatus Propheta, teſte S. Hieronymo exiſtiſſe Idolum *Beelzebub Deum muſcarum*. Miraberis autem: quod res tam exigua mollis, ut erat iſthoc Idolum, tam magnam Dei iram provocaverit, ut dicat S. Scriptura v. 3. citati cap. *ubi erat Idolum Zeli ad provocandam amulationem*. Erat Idolum hoc figura venialis peccati, quod etſi parvum ſit malitiâ, maximô tamen odio proſequitur Deus, ſi invenerit illud, in myſtico animæ Templo erectum: nam juxta eſſatum M. Greg. Homil. 52. *Nonnunquam in parvis deterius, quàm in majoribus peccatur: major enim culpa quò citius cognoscitur, eò etiam celerius emendatur; minor verò dum quaſi nulla creditur, eò pejus, quò etiam ſecurius in uſu retinetur*. Cœleſtis Sponſus Cant. 4. v. 9. conquæritur: vulnus ſibi à Sponſa perquam ſenſibile inſiſtendum eſſe: *vulneraſti, inquit ille, cor meum ſoror mea Sponſa, vulneraſti cor meum*. At quæres: quibus armis vulnus illud illatum ſit, an ferro cuspide martialis haſtæ? an ſagitta, vel enſe aucto? reponit ſacer textus: *in uno oculorum tuorum, & in uno crine colli tui*. *Quæſo: quid hîs instrumentis ſubtilius? quid levius? & tamen exiſtère cauſa graviffimi vulneris*. Iſthæc instrumenta venialium peccatorum ſunt ſymbola: ut docent Interpretes ſacri, adeoque peccus cœleſtis Sponſi